

Sygn. akt XII Ga 769/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Michał Niedźwiedź

Sędzia: SO Janusz Beim (spr.)

Sędzia: SR del. Kamila Wójcik

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Janas

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2015 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z wniosku B. K. (1)

przy uczestnictwie (...) w M.

o zmianę wpisu

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 23 października 2014 r.,

sygn. akt KR XII Ns. Rej. KRS 19635/14/233

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych).

XII Ga 769/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca B. K. (1) wniosła o wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian dotyczących spółki(...)w M.. Do wniosku dołączone zostały min; oświadczenie A. K. (1) z dnia 20 maja 2014r. o przystąpieniu do spółki oraz uchwały z dnia 20 maja 2014 r. o wznowieniu działalności spółki i o zmianie umowy. Dołączona została również nowa lista wspólników. W urzędowym formularzu KRS – Z 1 jako wnioskodawca została wskazana spółka tj. (...)– spółka jawna.

Po wniesieniu powyższego wniosku, w dniu 3 czerwca 2014 r. do sądu rejestrowego wpłynęło pismo byłego (...) spółki (...), w którym podniesione zostały okoliczności związane z otwarciem likwidacji spółki i wypowiedzeniem spółki przez tego wspólnika.

W aktach sprawy zalega również kolejne pismo złożone przez Z. K. (1) (z dnia 14 sierpnia 2014 r.), w którym ponownie przedstawiono okoliczności przesądzające, w ocenie autora pisma, o bezprzedmiotowości złożonego wniosku.

Postanowieniem z dnia 2 września 2014 r. wydanym przez referendarza sądowego wniosek został oddalony. Na powyższe postanowienie została wniesiona skarga i to orzeczenie utraciło moc. W toku postępowania wpłynęło kolejne pismo od Z. K. (1) oraz od pełnomocnika B. K. (1).

Postanowieniem z dnia 23 października 2014 r. sąd rejestrowy oddalił wniosek.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie sąd I instancji wskazał na własne ustalenia, a to w szczególności, że do dnia 31 grudnia 2007 r. wspólnikami spółki byli B. K. (1) i Z. K. (1). Z. K. (1) wypowiedział spółkę ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2007 r. Od tej pory spółka jest w likwidacji, a od dnia 15 listopada 2013 r. likwidatorem spółki jest A. L.. Nadto sąd ustalił, że poprzedni likwidator tj. B. K. (1) przeprowadziła postępowanie likwidacyjne, a do zakończenia postępowania zostało jeszcze ściągnięcie jednej, spornej wierzytelności, o którą toczy się postępowanie sądowe. Wskazał sąd I instancji na treść dokumentów dołączonych do wniosku.

W swoich rozważaniach prawnych sąd I instancji przede wszystkim podkreślił, że znany jest fakt otwarcia i przeprowadzenia likwidacji spółki. W ocenie sądu, przystąpienie nowego wspólnika na tym etapie jest sprzeczne z celem likwidacji spółki. Nie podzielił sąd argumentu B. K. (odwołującego się również do treści prywatnej opinii prawnej dołączonej do wniosku), że przystąpienie nowego wspólnika jest korzystne dla spółki. Wskazując na poglądy prezentowane w doktrynie sąd I instancji stwierdził, że nie można przystąpić do spółki jawnej, która w wyniku likwidacji zwinęła już swoje przedsiębiorstwo. W ocenie sądu, w zaistniałej sytuacji należy mówić o założeniu nowej spółki (zawarcie nowej umowy) w celu prowadzenia przedsiębiorstwa pod poprzednią firmą.

Nadto w ocenie sądu I instancji przystąpienie nowego wspólnika umożliwiło podjęcie uchwały o uchyleniu likwidacji jak też stwarzało możliwości „przyjęcia nowej umowy spółki” i odzyskanie przez B. K. (1) prawa reprezentacji spółki, a tym samym „prawa decydowania o realizacji roszczenia wspólnika, który wystąpił ze spółki”. Wskazał również sąd na znany mu z urzędu konflikt pomiędzy byłymi wspólnikami oraz okoliczności związane z odwołaniem B. K. z funkcji likwidatora. W ocenie sądu I instancji B. K. mogła wyrazić zgodę na przystąpienie nowego wspólnika, ale powołując się na zasadę wynikającą z treści art. 5 kc, stwierdził, że podjęcie uchwały o uchyleniu likwidacji byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i przeznaczeniem prawa. Nadto sąd wskazał na zakres badania wniosku wynikający z treści art. 23 ustawy o KRS.

Wnioskodawca w apelacji od postanowienia zarzucił;

- naruszenie art. 5 kc poprzez jego błędne zastosowanie i wskazanie jako jedynej podstawy rozstrzygnięcia
- naruszenie art. 23 ustawy o KRS poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że sąd rejestrowy uprawniony jest do merytorycznej kontroli wniosku
- naruszenie art. 353¹ kc poprzez uznanie, że wspólnikom spółki nie przysługuje prawo do zakończenia likwidacji poprzez wznowienie działalności spółki
- naruszenie art. 6 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej poprzez uniemożliwienie wspólnikom prowadzenia działalności gospodarczej.

Nadto wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 233 kpc poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i naruszenie art. 514 kpc poprzez jego niezastosowanie i niewysłuchanie wnioskodawcy co do okoliczności objętych wnioskiem.

Podnosząc powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W obszernym uzasadnieniu apelacji wnioskodawca, powołując się w szczególności na poglądy prezentowane w doktrynie i judykaturze zarzucił przekroczenie przez sąd I instancji zakresu kontroli złożonego wniosku. Podkreśliła wnioskodawczyni, że wbrew przyjętemu przez sąd I instancji stanowisku, przystąpienie nowego współnika korzystnie wpłynie na pozycje wierzycieli spółki. Wskazała również na okoliczności związane z dochodzeniem roszczeń przez byłego współnika Z. K.. Uzasadniając zarzut naruszenia art. 514 kpc wnioskodawca wskazał na obowiązek sądu prowadzenia postępowania dowodowego w celu wyjaśnienia wszystkich istotnych kwestii. Wskazując na bogaty dorobek judykatury uzasadniono zarzut naruszenia art. 5 kc oraz art. 353¹ kc.

Uczestnik w piśmie z dnia 15. 12. 2014 r przedstawił swoje stanowisko w sprawie wniosku.

Po rozpoznaniu apelacji Sad Okręgowy zważył co następuje;

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy podkreśla, że w istocie wnioskodawcą w niniejszym postępowaniu nie jest spółka – (...)w M., bowiem taki podmiot może być skutecznie reprezentowany jedynie przez likwidatora. Z kolei z treści wniosku i dołączonych do wniosku dokumentów wynika bezspornie, że to była spółniczka wnosi o ujawnienie faktu uchylecia likwidacji spółki. Nadto treść samej apelacji nie pozostawia wątpliwości, że to B. K. postrzega siebie jako wnioskodawczynię, dlatego też w orzeczeniu sądu II instancji prawidłowo wskazano osobę wnioskodawcy niniejszego postępowania.

Zarzuty apelacyjne są co do zasady chybione (jakkolwiek można się zgodzić ze stanowiskiem wnioskodawcy, iż norma art. 5 kc nie mogła być w tym postępowaniu jedyną podstawą rozstrzygnięcia).

Orzeczenie sądu I instancji, jakkolwiek nie do końca należy uzasadnione jest jednak prawidłowe. Przede wszystkim należy podkreślić, że obowiązujące regulacje ksh nie znają instytucji jednoosobowej spółki osobowej. Zatem w przypadku spółki dwuosobowej (a taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie) skuteczne wypowiedzenie umowy spółki przez jednego ze współników powoduje, że spółka taka przestaje istnieć, nie ma już umowy pomiędzy co najmniej dwoma współnikami. Podkreślenia wymaga również, że tzw. utrzymanie spółki (art. 64 ksh) może mieć miejsce (pomimo wypowiedzenia umowy przez współnika) i spółka trwa nadal pomiędzy pozostałymi współnikami, o ile tak stanowi umowa spółki lub pozostali współnicy tak postanowią. Nie ma zatem najmniejszej wątpliwości, że w przypadku dwuosobowej spółki jawnej art. 64 § 1 ksh nie może mieć zastosowania. Ustawodawca wprost rozróżnia funkcjonowanie spółki osobowej składającej się z dwóch współników czego wyrazem jest chociażby regulacja art. 66 ksh (por. również; Kodeks spółek handlowych, Komentarz do art. 1 - 150, Wyd. C.H. Beck, S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja i podana tam literatura oraz orzecznictwo). Nadto należy pamiętać, że decyzja w przedmiocie tzw. dalszego utrzymania spółki winna zapaść niezwłocznie (w przypadku wypowiedzenia – przed upływem terminu wypowiedzenia, por. art. 64 § 2 ksh).

W przypadku spółki - (...)w M., skuteczne wypowiedzenie spółki dwuosobowej miało miejsce - na dzień 31 grudnia 2007 r. W ocenie Sądu Okręgowego nie powinno budzić wątpliwości, że do spółki w okresie likwidacji, na zasadzie art. 32 ksh może przystąpić nowa osoba, nowy współnik. Ale warunkiem takiego przystąpienia jest samo istnienie umowy spółki. Nawet jeżeli byłaby to spółka dwuosobowa, to przy zachowaniu wymogów z art. 64 § 2 ksh, za zgodą współnika wypowiadającego swój udział możliwe byłoby przystąpienie trzeciego współnika, a następnie utrzymanie spółki po upływie terminu wypowiedzenia przez pozostałych dwóch współników. Jednak taka sytuacja w niniejszej sprawie nie miała miejsca, zatem w roku 2014 A. K. (1) nie mógł w trybie art. 32 ksh przystąpić do spółki, bowiem nie istniała już umowa spółki, trwa jedynie proces likwidacji jej majątku. Treść art. 84 § 2 ksh nie stanowi podstawy do stwierdzenia, że wypowiedzenie umowy spółki dwuosobowej zgodnie z art. 61 ksh zawieszka skuteczność prawną wypowiedzenia do chwili wykreślenia spółki z rejestru. W tym kontekście treść prywatnej opinii przedłożonej przez wnioskodawczynię (autorstwa prof. J. S.) niczego nie może zmienić, bo status spółki jawnej w okresie likwidacji i zasady jej reprezentacji nie budzą w ocenie Sądu Okręgowego kontrowersji.

Wracając zatem do zarzutów zgłoszonych w apelacji, należy stwierdzić, że chybione są zarzuty naruszenia wskazanych norm proceduralnych. Sąd I instancji nie naruszył art. 233 kpc jak też 514 kpc. Strona apelująca zgłaszając powyższy zarzut popada w istocie w sprzeczność, bowiem zarazem stawia sądowi I instancji zarzut naruszenia prawa materialnego (w istocie wskazana norma bliższa jest regulacjom proceduralnym) tj. art. 23 ustawy o KRS. Nie można równocześnie zarzucać sądowi, że nie rozpoznał merytorycznie wszystkich okoliczności odmawiając zarazem prawa do takiej kontroli. Na marginesie jedynie należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy w żadnej mierze nie podziela stanowiska prezentowanego w apelacji, iż w świetle art. 23 ust. 1 ustawy o KRS sąd rejestrowy nie jest uprawniony do merytorycznej kontroli wniosku. Oczywiście, że jest uprawniony, ale w zakresie swojej kognicji określonej wskazana normą.

Sąd I instancji w żadnej mierze nie naruszył art. 353⁽¹⁾ kc bowiem zasada swobody umów w ogóle nie była rozważana przez ten sąd. Stawianie tego zarzutu, jak też zarzutu naruszenia art. 6 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest nieporozumieniem. Jeżeli była współniczka spółki (...) w M. zamierza prowadzić działalność gospodarczą w formie spółki z A. K., to rozstrzygnięcie będące przedmiotem zaskarżenia nie stanowi przeszkody w tym przedsięwzięciu. Jednakże z przyczyn podanych wcześniej, taka działalność nie może przybrać formy prawnej i faktycznej kontynuacji skutecznie wypowiedzianej spółki. Natomiast nic nie stoi na przeszkodzie aby doszło do zawięzania nowej umowy spółki.

Z przyczyn podanych wcześniej, Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska sądu I instancji, iż możliwe było przystąpienie A. K. do spółki w dniu 20 maja 2014 r., a w ślad za tym możliwe było podjęcie uchwały przez B. K. i A. K. o uchyleniu likwidacji spółki, nie jest też trafne stanowisko, zgodnie z którym B. K. odzyskała prawo reprezentacji spółki. W tym kontekście cały wywód sądu I instancji prezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, a odnoszący się do naruszenia art. 5 kc jest również chybiony. To nie naruszenie art. 5 kc przez B. K. czy też przez A. K. stanowiło podstawę do odmowy ujawnienia zmian zgłoszonych we wniosku z dnia 20 maja 2014 r. Tą podstawą była merytoryczna bezzasadność wniosku tak sformułowanego z powołaniem się na takie dokumenty jakie dołączono do wniosku.

Reasumując, apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu i dlatego orzeczono jak w pkt I postanowienia (art. 385 w zw. z art. 13 § 2 kpc i art. 7 ustawy o KRS). O kosztach orzeczono stosownie do zasady wynikającej z art. 520 § 3 kpc (pkt II postanowienia).

s.ref. I inst. SSR D.Rzuchowska